

08.04.2020

l. di 1230/2020

W P L Y N E Ł O

WYDZIAŁ PRAWA I ADMINISTRACJI
UNIWERSYTETU KARDYNAŁA STEFANA WYSZYŃSKIEGO
W WARSZAWIE

Warszawa, 3 kwietnia 2020 r.

Dr hab. Martyna Wilbrandt-Gotowicz, prof. UKSW
Katedra Postępowania Administracyjnego

Recenzja

**osiągnięć naukowych Pana dr. Przemysława Kledzika
sporządzona w postępowaniu o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego**

W wykonaniu powierzony mi przez Centralną Komisję do Spraw Stopni i Tytułów funkcji recenzenta w sprawie przeprowadzenia postępowania habilitacyjnego dr. Przemysława Kledzika w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie: nauki prawne, po zapoznaniu się z dorobkiem naukowym oraz działalnością dydaktyczną i popularyzatorską Habilitanta, przedkładam poniżej ocenę uwzględniającą wymagania określone w art. 16 ust. 1 ustawy z 14 marca 2003 r. o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (t.j. Dz.U. z 2017 r., poz. 1789 ze zm.) w zw. z art. 179 ust. 2 i 3 ustawy z 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. poz. 1669 ze zm.) wraz z kryteriami oceny ujętymi w przepisach rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz.U. Nr 196, poz. 1165).

I. Uwagi wstępne

Stosownie do regulacji art. 16 ust. 1 powołanej ustawy z 14 marca 2003 r. do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień naukowy doktora oraz osiągnięcia naukowe lub artystyczne, uzyskane po otrzymaniu tego stopnia, stanowiące znaczny wkład Autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej lub artystycznej oraz wykazująca się istotną aktywnością naukową lub artystyczną, przy czym osiągnięciami, o którym mowa, mogą być w myśl przepisu ust. 2 ww. artykułu ustawy: 1) dzieło opublikowane w całości lub w zasadniczej części, albo cykl publikacji powiązanych tematycznie; 2) zrealizowane oryginalne osiągnięcie projektowe, konstrukcyjne, technologiczne lub artystyczne; 3) część pracy zbiorowej, jeżeli opracowanie wydzielonego zagadnienia jest indywidualnym wkładem osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego.

Pan Przemysław Kledzik uzyskał stopień naukowy doktora nauk prawnych w zakresie prawa nadany uchwałą Rady Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego z dnia 15 maja 2009 r. na podstawie przedstawionej rozprawy doktorskiej pt. "Działalność organizacji pozarządowych na rzecz realizacji celów publicznych. Studium administracyjno-prawne", przygotowanej pod kierunkiem prof. dr. hab. Janusza Sługockiego (recenzenci: prof. dr hab. Marek Górski oraz dr hab. Janusz Niczyporuk). Habilitant od 2001 r. jest pracownikiem naukowym na Wydziale Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego. We wniosku z dnia 25 kwietnia 2019 r. o przeprowadzenie postępowania habilitacyjnego w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie: nauki prawne jako osiągnięcie naukowe stanowiące znaczny wkład Autora w rozwój tej dyscypliny wskazano monografię pt. **"Prawne uwarunkowania stwierdzenia nieważności decyzji w ogólnym postępowaniu administracyjnym"** (Wrocław 2018, Presscom, ISBN: 978-83-65611-95-6, s. 630, recenzenci: dr hab. Dorota Dąbek, prof. UJ, dr hab. Robert Sawuła, prof. WSPiA Rzeszowskiej Szkoły Wyższej). W przedstawionej dokumentacji przedłożono również informacje o działalności naukowej, dydaktycznej i popularyzatorskiej Habilitanta oraz załączono kopie prac składających się na dorobek naukowy podlegający poniższej ocenie.

II. Ocena monografii pt. "Prawne uwarunkowania stwierdzenia nieważności decyzji w ogólnym postępowaniu administracyjnym" jako osiągnięcia naukowego

Przedmiotem recenzowanej monografii jest uregulowana w art. 156 - 159 ustawy z 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 256, dalej k.p.a.) instytucja stwierdzenia nieważności decyzji. Mimo wieloletniej praktyki stosowania tej instytucji przez organy administracji publicznej, Autor z powodzeniem wykazał mnogość zagadnień mogących wciąż budzić istotne problemy praktyczne i rozbieżności w orzekaniu. Choć instytucja stwierdzenia nieważności była przedmiotem stosunkowo licznych analiz, zarówno kompleksowych (por. np. J. Borkowski, *Nieważność decyzji administracyjnej*, Łódź-Zielona Góra 1997; M. Kamiński, *Nieważność decyzji administracyjnej. Studium teoretyczne*, Kraków 2006), jak i związanych z poszczególnymi przesłankami stwierdzenia nieważności (por. np. E. Śladkowska, *Wydanie decyzji administracyjnej bez podstawy prawnej lub z rażącym naruszeniem prawa w ogólnym postępowaniu administracyjnym*, Warszawa 2013; R.A. Rychter, *Res iudicata w postępowaniu administracyjnym*, Warszawa 2014), w recenzowanej monografii zaprezentowano oryginalne podejście naukowe oparte na klasyfikacji i badaniu prawnych uwarunkowań stwierdzenia nieważności decyzji. W związku z powyższym, wybór tematu pracy uznaję za trafny, nie tylko z powodu wyjątkowej doniosłości analizowanego nadzwyczajnego trybu weryfikacji rozstrzygnięć wydawanych w postępowaniu administracyjnym z punktu widzenia pewności obrotu prawnego i ograniczeń zasady trwałości decyzji administracyjnych, lecz również ze względu na konsekwentnie realizowane ujęcie badawcze. Za aktualnością przedstawionej tematyki przemawia również uwzględnienie przez Autora zagadnienia stwierdzenia nieważności w kontekście budzącej wątpliwości w doktrynie instytucji milczącego załatwienia sprawy - wprowadzonej do Kodeksu z dniem 1 czerwca 2017 r. w następstwie wejścia w życie ustawy z 7 kwietnia 2017 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania administracyjnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 935).

We wstępie pracy nakreślono jej podstawowe założenia. Wynika z nich, iż w istocie podstawową intencją autora stanowi wyodrębnienie i klasyfikacja oraz zbadanie charakteru prawnego uwarunkowań stwierdzenia nieważności decyzji (por. s. 22). Celem pracy jest zatem kompleksowa analiza prawnych determinant obranego trybu nadzwyczajnego, na które składają się uwarunkowania materialne i proceduralne, o pozytywnym bądź negatywnym charakterze. Habilitant przyjmuje bowiem szerokie rozumienie tych uwarunkowań, łącząc je

nie tylko z kodeksowymi materialnymi przesłankami stwierdzenia nieważności z art. 156 k.p.a., ale również z uwarunkowaniami o charakterze proceduralnym związanymi m.in. z dopuszczalnością prowadzenia postępowania nieważnościowego. Ponadto uwarunkowania stwierdzenia nieważności Autor utożsamia nie tylko z konkretnymi przesłankami (pozytywnymi, negatywnymi) stwierdzenia nieważności, ale przyjmuje ich szersze, funkcjonalne ujęcie, uwzględniające również relacje pomiędzy poszczególnymi przesłankami stwierdzenia nieważności (wymiar materialny), jak pomiędzy trybem stwierdzenia nieważności a innymi rodzajami i trybami postępowań administracyjnych oraz korelację z procedurami sądowymi (wymiar procesowy).

W konsekwencji przyjętej koncepcji pewnemu "rozmyciu" ulega rozróżnienie przedmiotu takich uwarunkowań - którym może być odpowiednio stwierdzenie nieważności decyzji (jako rezultat przeprowadzonego postępowania w przedmiocie stwierdzenia nieważności i wydanego w nim rozstrzygnięcia) bądź - dopuszczalność prowadzenia samego postępowania w tym przedmiocie. Stąd tytuł monografii odnoszący się do uwarunkowań stwierdzenia nieważności decyzji w ogólnym postępowaniu administracyjnym należy rozumieć szeroko, nie tylko jako uwarunkowania *sensu stricto* wydania decyzji stwierdzającej nieważność innej decyzji administracyjnej, ale również jako okoliczności związane z dopuszczalnością prowadzenia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji.

Oparcie zakresu przedmiotowego pracy na konstrukcji prawnych uwarunkowań stwierdzenia nieważności decyzji jako koncepcji mieszczącej w jej ramach (a jednocześnie wykraczającej poza) przesłanki stwierdzenia nieważności może być jednak uznane za uzasadnione potrzebą uwzględniania współzależności procesowych i przypadków korelacji różnego typu aktów, trybów czy rodzajów postępowania w kontekście problematyki stwierdzenia nieważności. Przyjęcie tego ujęcia zostało poparte zawartą we wstępie analizą pojęć "przesłanka" i "uwarunkowanie", a w konsekwencji pozwoliło na sformułowanie pewnych celów szczegółowych, wśród których Autor wymienia, zbadanie:

- charakteru prawnego instytucji stwierdzenia nieważności decyzji na tle aktualnej regulacji k.p.a. po nowelizacji z 7.04.2017 r., w tym w aspekcie poprzednio obowiązujących unormowań z zakresu postępowania administracyjnego dotyczących przedmiotowej instytucji, a także unormowań projektowanych na przyszłość, zarówno polskich, jak i unijnych;
- rodzaju, zakresu oraz charakteru prawnego okoliczności warunkujących stwierdzenie nieważności decyzji, w tym obejmujących kwestie dopuszczalności wszczęcia oraz prowadzenia postępowania w przedmiotowym trybie nadzwyczajnym - w aspekcie

podmiotowym i przedmiotowym oraz w kontekście ewentualnej koincydencji z postępowaniami odrębnymi - oraz skutków prawnych aktów administracyjnych i orzeczeń wydanych w postępowaniach odrębnych;

- charakteru prawnego okoliczności warunkujących stwierdzenie nieważności decyzji unormowanych w art. 156 k.p.a., w tym kwestii wzajemnych relacji między okolicznościami wymienionymi w § 1 oraz w § 2 powołanego przepisu, jak też względem poszczególnych okoliczności wymienionych w obrębie każdej ze wskazanych jednostek systematyzujących;
- kwestii, czy zakres oraz kształt regulacji art. 156 § 1 i 2 k.p.a. jest dostosowany do aktualnych wymogów prawnych, a także potrzeb i realiów życia społecznego, w kontekście problematyki aksjologicznych aspektów stosowania instytucji stwierdzenia nieważności w ogólnym postępowaniu administracyjnym, w tym przede wszystkim w odniesieniu do regulacji art. 156 § 2 k.p.a. w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z 12 maja 2015 r., P 46/13 (s. 22-23).

Wobec powyższych celów i obszerności problematyki prawnych uwarunkowań stwierdzenia nieważności za zasadne można uznać rezygnację z komparatystycznego ujęcia opartego na analizie instytucji stwierdzenia nieważności w innych porządkach prawnych, choć mogłaby ona prowadzić do interesujących spostrzeżeń. Mimo deklaracji świadomego pominięcia przez Autora szczegółowej analizy zagadnienia toku postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności, można przyjąć, iż obszerne badanie uwarunkowań procesowych w ramach przejrzystej struktury pracy opartej na klasyfikacji uwarunkowań kompensuje to założone ograniczenie przedmiotowe.

Podkreślić natomiast należy, że przy tak nakreślonym przedmiocie i celach badawczych rozprawy, próba spójnego przedstawienia szeregu prawnych uwarunkowań stwierdzenia nieważności decyzji w postępowaniu administracyjnym stanowi swoiste wyzwanie (m.in. ze względu na złożoność tej tematyki daleko wykraczającą poza przesłanki stwierdzenia nieważności określone w art. 156 k.p.a.), z którym Autor zmierzył się co do zasady z interesującym rezultatem. Przedstawione analizy i oceny potwierdzają bowiem tezę, że okoliczności determinujące stwierdzenie nieważności decyzji nie ograniczają się wyłącznie do przesłanek pozytywnych i negatywnych decyzji określonych w powołanym przepisie, lecz w poszczególnych sprawach niejednokrotnie obejmować będą odmienne zbiory - w ujęciu kompleksowym stanowiące pewien konglomerat (por. s. 18). Można stwierdzić, iż wskazane przez Autora cele pracy zostały osiągnięte, a przyjęte oryginalne założenia znajdują uzasadnienie w przedstawionych analizach i ocenach, z zastrzeżeniem pewnych mankamentów wskazanych w niniejszej recenzji.

Prawidłowo dokonano wyboru i realizacji metod naukowych, wśród których najważniejsze znaczenie odgrywa metoda formalnodoogmatyczna, a w pewnym zakresie również prawnoporównawcza, w tym również w ujęciu historycznym (por. s. 24). Dobór i wykorzystanie źródeł także zasługują na uznanie. Szczegółowej analizie poddano obowiązujące regulacje prawa krajowego, przy niejednokrotnym uwzględnieniu ewolucji przepisów prawnych. W szerokim zakresie wykorzystano dorobek doktryny krajowej (zarówno prace stanowiące klasyczny rdzeń polskiej myśli administracyjnej, jak i najnowsze opracowania). Uwzględniono również projekt nowego k.p.a. przedstawiony w Raporcie zespołu eksperckiego pod przewodnictwem prof. Z. Kmiecika z prac w latach 2012–2016 *Reforma prawa o postępowaniu administracyjnym* (Warszawa 2017). W odniesieniu do zagadnień wstępnych związanych z istotą i charakterem trybu stwierdzenia nieważności oraz przy analizie powoływanych propozycji regulacji kodeksu postępowania administracyjnego UE w ramach projektu ReNEUAL, można by w pewnym zakresie odwołać się ponadto do literatury zagranicznej. Habilitant w toku prowadzonego wywodu wykazał się natomiast dobrą znajomością nie tylko obowiązujących regulacji prawnych, literatury krajowej, ale również orzecznictwa sądowego, nakreślając odmienne stanowiska orzecznicze, a niekiedy i kierunki ich ewolucji.

Monografia posiada prawidłowy układ pracy, strukturę podziału treści i kolejność części. Pierwszy rozdział ma charakter wstępny związany z istotą i charakterem prawnym trybu stwierdzenia nieważności decyzji. W kolejnych czterech rozdziałach przeanalizowano natomiast poszczególne rodzaje uwarunkowań stwierdzenia nieważności: odpowiednio uwarunkowania proceduralne pozytywne, uwarunkowania proceduralne negatywne, uwarunkowania materialne pozytywne oraz uwarunkowania materialne negatywne.

Poniżej pragnę zawrzeć uwagi szczegółowe do poszczególnych rozdziałów.

W rozważaniach zawartych w rozdziale I Habilitant słusznie rozpoczął wywód od syntetycznej analizy zakresu regulacji kodeksowej i pojęcia ogólnego postępowania administracyjnego. Zasygnalizował przykładowe węższe i szersze ujęcia pojęcia "postępowanie administracyjne". Zgadzam się z tezą Autora, iż dodane do art. 1 k.p.a. nowelizacją z 7 kwietnia 2017 r. punkty 5 i 6 (nakładanie lub wymierzanie administracyjnych kar pieniężnych lub udzielanie ulg w ich wykonaniu oraz tryb europejskiej współpracy administracyjnej) odnoszą się do unormowań, które nie wiążą się z samodzielnymi

postępowaniami, a regulacje Działu IVa k.p.a. mają głównie charakter materialnoprawny (por. s. 46). Na tym tle należy jednak podnieść drobne zastrzeżenie, że Autor (powielając w tym względzie przykłady doktrynalne) niekiedy stosuje wyrażenia niesłusznie utożsamiające pojęcie postępowania administracyjnego z całokształtem przepisów proceduralnych prawa administracyjnego (zob. np. s. 38). Tymczasem postępowanie to, w ujęciu gramatycznym, regulowany przez prawo procesowe ciąg czynności, nie zaś wprost te regulacje procesowe. W przyjętej na potrzeby dalszych rozważań definicji postępowania administracyjnego, wskazano, iż można przez nie rozumieć "określony przepisami prawa ciąg czynności procesowych podejmowanych przez organy administracji publicznej lub przez inne uprawnione podmioty w celu załatwienia indywidualnej sprawy administracyjnej rozstrzyganej w formie prawnej decyzji administracyjnej albo - jeżeli przepis tak stanowi - w sposób milczący, jak też ciąg czynności procesowych podjętych w celu weryfikacji decyzji administracyjnej bądź milczącego załatwienia sprawy" (s. 40). W tym kontekście należałoby jednak zastrzec, że chodzi tu o weryfikację decyzji wyłącznie przez organ administracji (w toku instancji, poprzez rektyfikację rozstrzygnięć czy w trybach nadzwyczajnych). Z toku wywodu wynika bowiem, iż Autor przyjmuje rozumienie *sensu stricto* postępowania administracyjnego, uznając odrębność sądowej kontroli administracji i weryfikacji decyzji w postępowaniu sądownoadministracyjnym.

Na s. 57-58 Autor wskazuje w kontekście postępowania nieważnościowego, że "Dla dopuszczalności prowadzenia tego postępowania oraz możliwości stwierdzenia nieważności weryfikowanego w tym postępowaniu aktu znaczenie ma zarówno rodzaj wadliwości, jaką dotknięty jest dany akt, jak i kategoria sprawy i typ postępowania, w jakim został on wydany, oraz postępowania, jakie toczyły się (bądź toczą) w przedmiocie kontroli jego legalności". Zdanie to ma mieć charakter wprowadzenia do dalszych analiz. Bez doprecyzowania może jednak mylnie sugerować, że wystąpienie kwalifikowanej wadliwości (jednej z przesłanek z art. 156 § 1 k.p.a.) mogłoby warunkować nie tylko stwierdzenie nieważności aktu, co także dopuszczalność prowadzenia samego postępowania w tym trybie.

Przy opisie klasyfikacji trybów ogólnego postępowania administracyjnego można byłoby zasygnalizować możliwość zakończenia postępowania nie tylko poprzez merytoryczne rozpoznanie sprawy materialnej, ale również poprzez umorzenie postępowania. W tym fragmencie postulowałabym zawarcie wyraźnego rozróżnienia między trybami nadzwyczajnymi dotyczącymi istotnej, kwalifikowanej wadliwości rozstrzygnięcia (w tym rozpoznania sprawy), a odwołanością fakultatywną (art. 154 i 155 k.p.a.) i subsydiarną (art. 161 k.p.a.) mogącymi mieć zastosowanie jedynie względem decyzji prawidłowych bądź

obarczonych nieistotnymi wadami prawnymi. Na tym tle zbytnim uproszczeniem jest stwierdzenie, iż "Główną zaś podstawę wyodrębnienia postępowań nadzwyczajnych stanowią określone i zróżnicowane rodzaje wadliwości rozpoznania i rozstrzygnięcia sprawy administracyjnej" (s. 63).

Nieco chaotyczny jest podrozdział dotyczący istoty oraz skutków prawnych sankcji nieważności w ogólnym postępowaniu administracyjnym, gdyż w pierwszej części rozważania dotyczą nieważności w procedurach sądowych, a dopiero potem następuje przeskok do zagadnień z zakresu postępowania administracyjnego (por. s. 82-85). Dla logiki toku wywodu zasadne byłoby umieszczenie w tym fragmencie znajdujących się dopiero w późniejszych częściach pracy odniesień do wymogów minimalnych decyzji i koncepcji nieaktu, jak również szersze zaakcentowanie następczego skutku stwierdzenia nieważności decyzji polegającego na powrocie sprawy do stanu w jakim się znajdowała przed wydaniem decyzji, której nieważność stwierdzono (uczyniono to w jednym zdaniu dopiero na s. 95). Interesujące rozważania przedstawiono względem problematyki wartości w kontekście relacji trybu stwierdzenia nieważności i zasady ogólnej trwałości decyzji administracyjnych (s. 113 i n.). Mogłyby być one uwypuklone poprzez wydzielenie odrębnej jednostki redakcyjnej monografii poświęconej temu zagadnieniu. Na uwagę zasługuje również analiza w zakresie trybów weryfikacji decyzji w modelu procedury administracyjnej UE opracowanego przez ReNEUAL.

W rozdziale II przedstawiono wyczerpujące rozważania na temat uwarunkowań proceduralnych pozytywnych stwierdzenia nieważności decyzji - w aspekcie podmiotowym dopuszczalności postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności oraz przedmiotu postępowania w sprawie nieważności decyzji (pośilkowo także kwestii bezprzedmiotowości postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności). Uwarunkowania tego typu nie dotyczą zatem *stricte* okoliczności kształtujących możliwość wydania decyzji usuwającej z mocą *ex tunc* z obrotu prawnego decyzję obarczoną kwalifikowaną wadą prawną, lecz determinują dopuszczalność prowadzenia postępowania w tym przedmiocie. Rozważania w tym zakresie są bardzo skrupulatne, poparte odpowiednimi odwołaniami do regulacji prawnych, literatury i orzecznictwa i dowodzą zdolności badawczych Autora. Większość opinii jest wartościowa i dobrze uargumentowana. Drobne mankamenty dotyczą wprowadzanych dygresji, które nieco zaburzają tok wywodu i powodują niekiedy powstawanie pewnych przeskoków logicznych lub powtórzeń (np. na s. 175, 177). Zasadne jest w szczególności stanowisko Autora co do kwalifikacji braku w podaniu z żądaniem wszczęcia postępowania nieważnościowego

określenia przesłanki stwierdzenia nieważności, zgodnie z którym brak wskazania w podaniu konkretnej podstawy prawnej stwierdzenia nieważności nie zwalnia z konieczności jej ustalenia (s. 184) czy co do konieczności wezwania strony do doprecyzowania podstawy w razie wątpliwości organu, np. wynikających z braku zgodności wskazanej podstawy z treścią uzasadnienia podania (s. 187). Choć nie podzielam niektórych opinii Habilitanta, np. w odniesieniu do wyróżnienia postaci inicjatywy procesowej organizacji społecznej obejmującej m.in. żądanie wszczęcia postępowania niewiążące się z dopuszczeniem jej do udziału w postępowaniu na prawach strony czy odrębne żądania wszczęcia i dopuszczenia do udziału w tym samym postępowaniu, należy zaznaczyć, że Autor konsekwentnie odsyła do różnych przedstawionych w doktrynie poglądów (por. np. na s. 202-203.). Niejasne na tym tle jest jednak stanowisko Autora co do możliwości skutecznego wnioskowania przez organizację społeczną o wszczęcie postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji bądź o dopuszczenie do udziału w takim postępowaniu (por. s. 206-207).

Za nowatorskie należy uznać badanie przez Autora prawnych uwarunkowań stwierdzenia nieważności decyzji organów odwoławczych z uwzględnieniem poszczególnych typów takich decyzji uregulowanych w art. 138 k.p.a. Analizy w tym przedmiocie mają niezwykle dociekliwy charakter, uwzględniający specyfikę, przesłanki i skutki danego typu rozstrzygnięć. Interesujący jest postulat Habilitanta wprowadzenia do kodeksu regulacji na kształt art. 135 ustawy z 30 sierpnia 2002 r. - Prawo o postępowaniu przeciw sądom administracyjnym (t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 2325 ze zm.) umożliwiającej wspólne rozpoznanie w postępowaniu nieważnościowym wraz z decyzjami organu odwoławczego także decyzji organu I instancji wydanych w postępowaniu poprzedzającym postępowanie odwoławcze, jak i decyzji wydanych w następstwie postępowania odwoławczego, w wyniku ponownego rozpatrzenia sprawy (s. 239).

W ramach analizy przedmiotu postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji Autor słusznie odnosi się również do problematyki weryfikacji postanowień w trybie stwierdzenia nieważności oraz weryfikacji milczącego załatwienia sprawy. Na tym tle zabrakło odniesienia się Autora do kwestii dopuszczalności kontroli w trybie stwierdzenia nieważności postanowień wydanych w następstwie wniesionego zażalenia. Powołując się na poglądy doktrynalne dotyczące weryfikacji milczącego załatwienia sprawy, Autor ograniczył się do wskazania nazwisk przedstawicieli doktryny, którzy wyrażali je publicznie. W tym kontekście można byłoby podać bliższe okoliczności tych wystąpień np. dane konferencji, które mogłyby ułatwić czytelnikom dostęp do później opublikowanych materiałów

konferencyjnych, w szczególności monografii *Milczące załatwienie sprawy przez organ administracji publicznej* pod red. Z. Kmiecika, M. Gajdy-Durlik (Warszawa 2019).

W rozdziale III poświęconym uwarunkowaniom procesowym negatywnym stwierdzenia nieważności decyzji przeanalizowano w szczególności relacje między postępowaniem w sprawie stwierdzenia nieważności a odpowiednio postępowaniami prowadzonymi w trybie zwykłym przed organem I instancji (z uwzględnieniem również rektyfikacji decyzji), postępowaniem odwoławczym, innymi trybami nadzwyczajnymi oraz postępowaniem sądownoadministracyjnym i przed sądem powszechnym. Autor przyjmuje bowiem prawidłowe założenie, że w sytuacji swoistego rodzaju kolizji procesowej, przez którą należy rozumieć zbieg sprzecznych ze sobą, a przez to wykluczających się okoliczności, może dojść do wyłączenia możliwości następstwa (lepiej - następczego) stosowania określonych trybów względem wcześniejszych, a tym samym ograniczenia dopuszczalności wszczęcia oraz prowadzenia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności (por. s. 287).

W odniesieniu do analizowanej na s. 295-296 kwestii niedopuszczalności uruchomienia trybu nieważnościowego w toku postępowania przed organem I instancji (bez wyczerpania toku instancji) Autor wskazuje, iż okoliczność, że sprawa rozpatrywana w postępowaniu jurysdykcyjnym nie została jeszcze zakończona bądź że wydana w danym postępowaniu decyzja nie została jeszcze doręczona, stoi na przeszkodzie rozpoznaniu sprawy w trybie nieważności, co do aktu, który odpowiednio miałby zostać wydany bądź doręczony w takim postępowaniu. W moim przekonaniu, okoliczność powyższa nie powinna być jednak ujmowana w kategorii uwarunkowania procesowego negatywnego, lecz braku realizacji uwarunkowania procesowego pozytywnego (brak jest bowiem wydanej i skutecznie doręczonej decyzji, która może być przedmiotem stwierdzenia nieważności).

W pracy zabrakło uzasadnienia poglądu Autora o możliwości złożenia wniosku o uzupełnienie decyzji jedynie w stosunku do decyzji nicostatecznej (por. s. 300). Uzupełnienie to może bowiem w świetle art. 111§ 1 k.p.a. dotyczyć też m.in. prawa do wniesienia w stosunku do decyzji skargi do sądu administracyjnego, która stanowi przecież przede wszystkim środek zaskarżenia decyzji ostatecznych wydawanych w postępowaniu odwoławczym.

Dla uporządkowania toku wywołu zasadne byłoby umieszczenie rozróżnienia na uwarunkowania proceduralne negatywne o charakterze względnym i o charakterze bezwzględnym wraz z określeniem kryterium tego podziału co najmniej w ramach uwag

wstępnych do rozdziału III, a nie dopiero w ramach analizy jednego typu relacji między postępowaniami (por. s. 305).

Odnosząc się na s. 315 do skutku nieuzupełnienia w terminie braków odwołania skutkującego pozostawieniem podania bez rozpoznania, Autor nie uwzględnił odmiennych poglądów doktrynalnych. Przykładowo, zdaniem A. Wróbla, w postępowaniu odwoławczym art. 64 k.p.a. nie ma zastosowania, a nieuzupełnienie braków odwołania w terminie skutkuje niedopuszczalnością odwołania stosownie do treści art. 134 k.p.a. zgodnie z regułą wykładni *lex specialis derogat legi generali* (por. A. Wróbel, *komentarz do art. 134*, [w:] A. Wróbel, M. Jaśkowska, M. Wilbrandt-Gotowicz, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, Lex 2020).

Habilitant wyraził również pogląd, z którego wynika, iż w przypadku wniesienia skargi na decyzję do sądu administracyjnego, organ powinien odmówić późniejszemu wnioskowi organizacji społecznej wszczęcia postępowania nadzwyczajnego służącego weryfikacji tej decyzji, złożonego na podstawie art. 31 k.p.a. (por. s. 335). Stanowisko to powinno być szerzej uzasadnione z uwzględnieniem uzasadnienia uchwały składu 7 sędziów NSA z 5 czerwca 2017 r., II GPS 1/17 oraz poglądów doktrynalnych (por. np. B. Dauter, *Metodyka pracy sędziego sądu administracyjnego*, Warszawa 2014, s. 208-209).

Powyższe uwagi nie umniejszają jednak istotności, rzetelności i trafności szeregu spostrzeżeń, analiz i wniosków dotyczących uwarunkowań trybu stwierdzenia nieważności i innych postępowań i trybów postępowania administracyjnego oraz postępowań sądowych.

Przedmiotem badań dwóch ostatnich rozdziałów są natomiast uwarunkowania materialne stwierdzenia nieważności decyzji, zwane w doktrynie także pozytywnymi i negatywnymi przesłankami stwierdzenia nieważności decyzji. W rozdziale czwartym przeanalizowano szczegółowo katalog z art. 156 § 1 k.p.a., uzupełniając rozważania odniesieniem wymienionych tam przesłanek nie tylko do decyzji, ale także postanowień i milczącego załatwienia sprawy. Autor konsekwentnie wywodzi tezę, że ta sama okoliczność nie może wyczerpywać znamion dwóch różnych przesłanek stwierdzenia nieważności, wskazując przykłady nieprawidłowej praktyki orzeczniczej w tym przedmiocie. Charakter porządkujący ma dokonywany przegląd stanowisk judykatury w odniesieniu do kwalifikacji bądź braku kwalifikacji danej okoliczności jako mieszczącej się w ramach konkretnej przesłanki pozytywnej stwierdzenia nieważności. Na uwagę zasługuje interesująca analiza przesłanki skierowania decyzji do osoby niebędącej stroną w sprawie, a zwłaszcza problematyki stron głównych i pobocznych na tle wyrażenia "skierowanie decyzji" w świetle

art. 156 § 1 pkt 4 k.p.a. Zauważyć należy, iż Autor wyraził znaczący postulat nowelizacji kodeksu polegającej na wprowadzeniu *explicite* rozróżnienia wśród podmiotów postępowania stron postępowania oraz innych uczestników postępowania posiadających w sprawie interes prawny (s. 464). W stosunku do regulacji z art. 156 § 1 pkt 7 k.p.a. podano kilka przykładów regulacji szczególnych. W tym kontekście zabrakło wskazania, iż podstawą usunięcia z obrotu prawnego decyzji z mocą *ex tunc* mogą być nie tylko przepisy prawa krajowego, ale również bezpośrednio skuteczne przepisy unijnych rozporządzeń (por. np. art. 48 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady nr 528/2012 z 22.05.2012 r. w sprawie udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych, Dz.Urz. UE L 167, s. 1 ze zm.). Aktualne są przeprowadzone analizy zastosowania przesłanek stwierdzenia nieważności z art. 156 § 1 k.p.a. względem milczącego załatwienia sprawy. Autor słusznie zasygnalizował wątpliwości związane z charakterem prawnym tej instytucji i jej zaskarżalności. Podkreślić przy tym należy odmienny zakres przedmiotowy weryfikacji milczącego załatwienia sprawy w trybach nadzwyczajnych od zaskarżalności (w administracyjnym toku instancji oraz w trybach nadzwyczajnych) zaświadczenia o milczącym załatwieniu sprawy wydawanego w formie postanowienia.

Ostatni rozdział pracy poświęcono przesłankom negatywnym stwierdzenia nieważności decyzji wynikającym z art. 156 § 2 k.p.a. - przedawnieniu stwierdzenia nieważności (także w odniesieniu do problemu niekonstytucyjności zakresowej tego przepisu w odniesieniu do przesłanki wydania decyzji z rażącym naruszeniem prawa) oraz nieodwracalności skutków prawnych. Na tym tle podzielam m.in. pogląd Autora, że należy liczyć termin przedawnienia do stwierdzenia nieważności decyzji od dnia doręczenia decyzji w sprawie w rozumieniu dnia ostatniego skutecznego doręczenia, jaki miało miejsce w danej sprawie (por. s. 524).

Autor nie zdecydował się na zawarcie podsumowań w ramach poszczególnych rozdziałów. Podkreślić jednak należy, że w ramach prowadzonego toku wyводу, który jest generalnie spójny i logiczny (niekiedy z tendencją do dygresji uzupełniających), Habilitant nie stroni od wyrażania własnych poglądów i licznych postulatów *de lege lata* i *de lege ferenda*. Odnosi się do nich również w zakończeniu pracy. Większość wniosków jest trafnych i popartych odpowiednią analizą dogmatyczno-prawną. W związku z powyższym uznać należy, że cele pracy zostały osiągnięte. Autor wykazał, iż na obiektywną możliwość prowadzenia postępowania w sprawie stwierdzenia nieważności decyzji oraz rozstrzygnięcia w

przedmiocie stwierdzenia nieważności decyzji wpływa szereg okoliczności zdeterminowanych przepisami prawa, które odpowiednio sklasyfikował i opisał. Walorem pracy jest przyjęcie szerokiej formuły uwarunkowań stwierdzenia nieważności decyzji obejmującej poza przesłankami materialnymi także uwarunkowania procesowe, w tym powiązane z relacjami pomiędzy trybem stwierdzenia nieważności a innymi trybami i rodzajami procedur.

Strona formalna monografii nie budzi większych zastrzeżeń. Przypisy źródłowe co do zasady są prawidłowo sporządzone (niepotrzebnie powielany jest rok Dz.U. tożsamy z rokiem uchwalenia aktu - por. np. przypis 21). Nieco razi stosowanie skrótów (kpa) w tytułach poszczególnych jednostek redakcyjnych (zob. np. pkt 1.2.1. Zakres regulacji kpa oraz pojęcie ogólnego postępowania administracyjnego).

Język pracy jest zasadniczo poprawny. Złożoności merytorycznej toku wywodu często towarzyszy jednak również złożoność konstrukcyjna wypowiedzi, która mogłaby być miejscami uproszczona z korzyścią dla przejrzystości wywodu i odbioru walorów pracy przez jej czytelnika. Niektóre fragmenty stanowiące przywołanie treści przepisów luźno powiązanych z analizowaną materią mogłyby być pominięte bądź skrócone bez szkody dla wartości przeprowadzanych analiz, a z korzyścią dla spójności i dynamiki toku wywodu (np. na s. 55, 61, 72, 101, 105, 264, rozbudowane przypisy na s. 523).

Podsumowując, mimo podniesionych w niniejszej opinii uwag i spostrzeżeń, uznać należy, iż przedstawiona jako osiągnięcie naukowe monografia pt. "*Prawne uwarunkowania stwierdzenia nieważności decyzji w ogólnym postępowaniu administracyjnym*", stanowi nowatorskie i kompleksowe ujęcie problematyki prawnych determinant stwierdzenia nieważności decyzji i dopuszczalności prowadzenia i wydawania rozstrzygnięć w przedmiotowym nadzwyczajnym trybie postępowania administracyjnego. Przedstawione w niej rozważania, poparte analizą materiału normatywnego, literatury i orzecznictwa, realizują cel wyodrębnienia, klasyfikacji oraz analizy charakteru prawnego uwarunkowań stwierdzenia nieważności decyzji. Przedstawione wnioski i postulaty *de lege lata* i *de lege ferenda* mogą przyczynić się do modernizacji regulacji kodeksowej przez ustawodawcę, jak i być wykorzystywane w praktyce stosowania trybu nieważnościowego przez organy administracji, a także w ramach oceny legalności wydawanych w nim rozstrzygnięć przez sądy administracyjne. W związku z powyższym, omawiana monografia stanowi znaczny wkład Autora w rozwój dyscypliny nauki prawne.

III. Ocena pozostałych publikacji naukowych po uzyskaniu stopnia doktora

Habilitant wskazał, iż poza rozprawą habilitacyjną, w okresie po uzyskaniu stopnia doktora, opublikował dwie monografie: *Postępowanie administracyjne w sprawie skarg i wniosków*, Wrocław 2012 oraz *Działalność organizacji pozarządowych na rzecz realizacji celów publicznych. Studium administracyjno-prawne*, Warszawa 2013. Z powodu tożsamości tytułu drugiej z powołanych monografii z tematem rozprawy doktorskiej oraz trudności w identyfikacji zakresu ewentualnych modyfikacji względem rozprawy doktorskiej, nie podlegała ona ocenie.

W załączonej do wniosku dokumentacji Habilitant wyliczył ponadto: autorstwo 26. rozdziałów (wyodrębnionych części) w monografii w języku polskim (w tym 2 złożone do druku i jeden we współautorstwie); autorstwo 3. rozdziałów (wyodrębnionych części) monografii w języku angielskim (w tym 2 we współautorstwie i jeden złożony do druku); 6 publikacji w periodykach w języku polskim (w tym jedną we współautorstwie), a także jedną wymienioną w piśmie uzupełniającym z 30 stycznia 2020 r. oraz 5 publikacji w periodykach w języku angielskim (wszystkie we współautorstwie, w tym jedną złożoną do druku), a także 2 redakcje monografii w języku obcym (w tym jedną złożoną do druku), jedną redakcję monografii w języku polskim złożoną do druku oraz autorstwo sprawozdania z XXIII Zjazdu Katedr Prawa Administracyjnego i Postępowania Administracyjnego "10 lat doświadczeń Polski w Unii Europejskiej", Szczecin - Berlin, wrzesień 2014, opublikowanego w czasopiśmie "Samorząd Terytorialny".

Przedstawione w ramach dorobku Habilitanta artykuły w języku polskim zostały opublikowane w czasopismach znajdujących się w części B - wykazu list czasopism punktowanych publikowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego ("Przegląd Naukowy Disputatio", "Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego", "Roczniki Nauk Prawnych", "Administracja. Teoria - Dydaktyka - Praktyka", "Przedsiębiorczość i Zarządzanie", uzyskując w roku publikacji od 5 do 14 punktów, bądź dla nowszych publikacji w czasopismach znajdujących się w wykazie MNiSW czasopism naukowych i recenzowanych materiałów z konferencji międzynarodowych z przypisaną liczbą 20 pkt ("Acta Iuris Stetinensis", "Opolskie Studia Administracyjno-Prawne"). Artykuły w języku obcym zaliczam do dorobku, choć nie zostały opublikowane w czasopismach objętych wykazami czasopism punktowanych. Do dnia sporządzenia recenzji nie ukazał się natomiast w punktowanym czasopiśmie Lex Localis (70 pkt) wspomniany przez Habilitanta artykuł

złożony do druku pt. "*Legal status of selfgovernment boards of appeal - bodies competent to review appeals from administrative decisions of Polish local self-government authorities*".

Sumarycznie oceniając dorobek naukowy Habilitanta należy wskazać, iż jest on stosunkowo obszerny i różnorodny, obejmując zarówno monografie, artykuły naukowe, jak i rozdziały w monografiach wieloautorskich czy redakcje naukowe, w języku polskim i angielskim. Nie obejmuje natomiast komentarzy, podręczników czy glos. Z pewnością dorobek ten w pewnym zakresie odzwierciedla specyfikę dyscypliny nauki prawne z powszechnie dostrzeganymi ograniczeniami możliwości publikowania prac z zakresu prawa administracyjnego procesowego w wysoko punktowanych czasopismach zagranicznych. Podnieść należy, że prace naukowe dr. Przemysława Kledzika zostały włączone do wielu monografii zbiorowych, stanowiących rezultat ogólnopolskich konferencji naukowych, a przez to rozpowszechnionych i znanych w środowisku prawników administratywistów.

Po zapoznaniu się z tymi opracowaniami można zauważyć, iż Habilitant wykazuje poprawny warsztat metodologiczny. Formułowane tezy znajdują co do zasady poparcie w przedstawionym materiale źródłowym, tok wywodu jest generalnie spójny i logiczny, a większość wniosków trafna.

W ramach przedstawionych prac można wyodrębnić (za Habilitantem) kilka wiodących obszarów badawczych:

- obszar badań dotyczący poszczególnych instytucji ogólnego postępowania administracyjnego;
- obszar badań dotyczący prawa administracyjnego proceduralnego *sensu largo*, w tym w związku z unormowaniami ogólnego postępowania administracyjnego;
- obszar badań w zakresie administracyjnego prawa materialnego, w tym w związku z unormowaniami ogólnego postępowania administracyjnego;
- obszar badań w zakresie prawa administracyjnego ustrojowego, w tym w związku z unormowaniami ogólnego postępowania administracyjnego.

W rezultacie należy podkreślić, iż mimo wszechstronnych zainteresowań Habilitanta prawem administracyjnym, koncentruje się On na problematyce administracyjnego prawa procesowego, a jeśli analizuje instytucje prawa materialnego czy ustrojowego to czyni to także uwzględniając aspekt formalny. Powyższe sprawia, iż osiągnięcia naukowe dr. Przemysława Kledzika w całości odznaczają się koherentną problematyką i spójnością prowadzonej działalności badawczej, co należy uznać za atut.

Prace Habilitanta dotyczą ważnych i budzących często wątpliwości w doktrynie rozwiązań i instytucji procesowych (także w postępowaniu sądownoadministracyjnym), takich

jak np. przesłanki trybów nadzwyczajnych na tle przepisów szczególnych (por. *Kilka uwag w zakresie przesłanek i trybu wznowienia oraz stwierdzenia nieważności postępowania w sprawie o nadanie stopnia naukowego doktora i doktora habilitowanego*, [w:] *Specyfika postępowań administracyjnych w sprawach zakresu szkolnictwa wyższego i nauki*, red. J.P. Tarno, A. Szot, P. Pokorny, Lublin 2016); kodeksowych postępowań uproszczonych (por. *Postępowanie w sprawie petycji, wniosków i skarg*, [w:] *Skargi, wnioski i petycje - powszechne środki ochrony prawnej*, red. M. Błachucki, G. Sibiga, Wrocław 2017); milczącego załatwienia sprawy (por. *Weryfikacja prawidłowości milczącego załatwienia sprawy*, [w:] *Prawo administracyjne dziś i jutro*, red. J. Jagielski, M. Wierzbowski, Warszawa 2018); czy zaskarżalności sprzeciwem decyzji kasacyjnych (por. *Kilka uwag w zakresie instytucji prawnej sprzeciwu od decyzji kasacyjnej*, [w:] *Zmiany w prawie administracyjnym proceduralnym*, red. P. Suwaj, P. Kledzik, K. Samulska, Gorzów Wlkp. 2019).

Podkreślić należy, że analizowane prace prezentują nie tylko dobrą znajomość przez autora literatury przedmiotu, ale także, wyjątkowo cenne, podejście praktyczne. Wyraźny jest wpływ doświadczenia zgromadzonego w związku z wieloletnim pełnieniem przez Habilitanta funkcji członka samorządowego kolegium odwoławczego.

Habilitant akcentuje szereg problemów związanych ze stosowaniem norm prawnych w konkretnych sprawach na tle obowiązujących regulacji materialnych i procesowych, ocenia wprowadzane zmiany legislacyjne czy przedstawia postulaty nowelizacji bądź odpowiedniej praktyki orzeczniczej (por. np. *Problematyka statusu prawnego jednostek samorządu terytorialnego jako wierzycieli w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym*, "Przegląd Naukowy - Disputatio" 2015, t. XX; *Optymalizacja finansowania zadań na rzecz rodziny w aspekcie problematyki egzekucji administracyjnej świadczeń pieniężnych*, [w:] *Realizacja i finansowanie zadań podejmowanych przez jednostki samorządu terytorialnego na rzecz rodziny*, red. K. Święch-Kujawska, Szczecin 2017; *Zasady ponoszenia kosztów przywrócenia, zmiany stanu oraz przełożenia urzędu typu liniowego w związku z realizacją inwestycji infrastrukturalnej w aglomeracji polegającej na budowie lub przebudowie drogi*, [w:] *Organizacja i funkcjonowanie aglomeracji miejskich*, red. B. Dolnicki, Warszawa 2018; *Art. 153 ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi jako podstawa procesowa rozstrzygnięć podejmowanych w ogólnych postępowaniach administracyjnych*, [w:] *Wykładnia i stosowanie prawa administracyjnego*, red. D.R. Kijowski, J. Radwanowicz-Wanczewska, M. Wincenciak, Warszawa 2012).

Ze względu na praktyczną doniosłość problematyki i merytoryczne walory na uwagę zasługują także prace poświęcone ładowi przestrzennemu (por. np. *Zasady umieszczania reklam w pasie drogowym dróg publicznych oraz naliczania związanych z tym opłat i kra-piężnych - po zmianach wprowadzonych ustawą krajobrazową*, "Administracja, Teoria - Dydaktyka - Praktyka 2016, nr 2; *Kilka uwag w sprawie procedury uchwalania uchwały reklamowej (krajobrazowej)*, [w:] *Źródła prawa w samorządzie terytorialnym*, red. B. Dolnicki, Warszawa 2018; *Skutki uchwalenia uchwały krajobrazowej - w kontekście projektów i unormowań miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego*, "Acta Iuris Stetinensis" 2019, nr 1).

Podsumowując, wskazać należy, że publikacje naukowe dr. Przemysława Kledzika po osiągnięciu stopnia doktora odznaczają się istotnością obieranej tematyki, poprawnością metodologiczną oraz wysokim poziomem merytorycznym. Prezentują wyraźne kierunki zainteresowań badawczych Autora, interesujące tezy, wkład pracy, jak również potencjał naukowy. W związku z powyższym, osiągnięcia naukowe w tym aspekcie po uzyskaniu stopnia doktora uznaję za odpowiednie w kontekście wymogów uzyskania stopnia doktora habilitowanego.

IV. Ocena pozostałej aktywności naukowej, w tym działalności dydaktycznej i popularyzatorskiej

Pozostała aktywność naukowa Habilitanta odznacza się stosunkowo dużą intensywnością i różnorodnością.

W odniesieniu do uczestnictwa Habilitanta w konferencjach naukowych w przedstawionej dokumentacji wyliczono 17 referatów wygłoszonych na konferencjach naukowych, w tym jeden w języku angielskim (wygłoszony wspólnie z M. Michalak) w trakcie *Annual International Conference Days of Law 2016* (Brno, listopad 2016, organizator: Wydział Prawa Uniwersytetu Masaryka w Brnie). Prezentowana w trakcie wystąpień tematyka jest zróżnicowana, a same wydarzenia naukowe o zasięgu ogólnopolskim. Ponadto w ramach 4. konferencji Habilitant był moderatorem panelu bądź dokonywał merytorycznego wprowadzenia w tematykę konferencji, podsumowania i jej zamknięcia, a w kolejnych 18. konferencjach brał udział. Wspomnieć należy, że za szczególne osiągnięcia naukowe Habilitant uzyskał w 2009 i 2014 r. nagrodę indywidualną II stopnia przyznaną przez Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego.

Pan dr Przemysław Kledzik pełnił funkcje członka komitetu organizacyjnego XXIII Zjazdu Katedr Prawa i Postępowania Administracyjnego oraz I International Congress of administrative law, science nad justice, które odbyły się w Szczecinie i Berlinie we wrześniu 2014 r., koordynując również projekt wydawniczy monografii pokonferencyjnych. Uczestniczył także w pracach organizacyjnych takich ogólnopolskich konferencji naukowych, jak: "Uchwała krajobrazowa - aspekty prawne" (Szczecin, wrzesień 2017, organizator: Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego, Prezydent Miasta Szczecin), "Zmiany administracyjnego prawa proceduralnego z perspektywy praktyki i teorii" (Gorzów Wlkp., kwiecień 2018, organizator: Wydział Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wlkp., Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Gorzowie Wlkp.), "Współdziałanie w administracji" (Gorzów Wlkp., kwiecień 2018, organizator: Wydział Administracji i Bezpieczeństwa Narodowego Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wlkp., Samorządowe Kolegium Odwoławcze w Gorzowie Wlkp.) czy XX Doroczna Konferencja Stowarzyszenia Edukacji Administracji Publicznej "Wzorce i zasady działania współczesnej administracji publicznej" (Międzyzdroje, maj 2019, organizator SEAP, Katedra Prawa i Postępowania Administracyjnego Uniwersytetu Szczecińskiego).

Habilitant nie kierował natomiast ani zasadniczo nie uczestniczył w międzynarodowych lub krajowych projektach badawczych. W tym obszarze wskazał jedynie na koordynację w 2014 r. projektu wydawniczego monografii pokonferencyjnej (Dziesięć lat polskich doświadczeń w Unii Europejskiej. Problemy prawnoadministracyjne, t. I i II, Szczecin 2014) bez doprecyzowania czy miało to miejsce w ramach grantu finansowanego ze środków np. NCN czy NCBiR. Uczestniczył jednak w programach europejskich i innych programach międzynarodowych i krajowych wymieniając: uczestnictwo w Programie LLP-Erasmus realizowane w 2015 r. na Wydziale Prawa Uniwersytetu w Rostocku, udział w *Annual International Conference Days of Law 2016* na Wydziale Prawa Uniwersytetu Masaryka w Brnie oraz organizację i uczestnictwo w polsko-niemieckim seminarium *Security in multi-cultural societies* (Szczecin, listopad-grudzień 2016 r.).

Przechodząc następnie do oceny innych aspektów działalności akademickiej Habilitanta, należy podnieść, iż dr Przemysław Kledzik pracuje (od 2009 na stanowisku adiunkta, w latach 2001-2009 na stanowisku asystenta) w Katedrze Prawa i Postępowania Administracyjnego Wydziału Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego. Posiada bogate doświadczenie dydaktyczne prowadząc zajęcia (wykłady, konwersatoria, ćwiczenia, seminaria magisterskie) z przedmiotów takich jak: prawo administracyjne, postępowanie

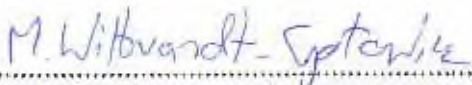
administracyjne, postępowanie administracyjne i sądownoadministracyjne, postępowanie sądownoadministracyjne, postępowanie egzekucyjne w administracji, postępowanie przed organami administracji publicznej, administracja wymiaru sprawiedliwości. W Autereferacie Habilitant wymienił również prowadzenie wykładów na studiach podyplomowych, szkoleń i warsztatów z pisania pism procesowych dla studentów oraz zajęć na aplikacji notarialnej Izby Notarialnej w Szczecinie (od 2013 r.). W ramach opieki naukowej nad studentami dr Przemysław Kledzik pełnił funkcje promotora i recenzenta prac magisterskich na kierunkach administracja, prawo. Z przedstawionej dokumentacji nie wynika w ilu przypadkach była to funkcja promotora, a w ilu recenzenta, wskazano bowiem ogólnie liczbę ponad 50. prac magisterskich na kierunku administracja (II stopień niestacjonarne) oraz ponad 50 recenzji prac na kierunkach prawo i administracja. Na uwagę zasługuje natomiast sprawowanie od 2012 r. opieki naukowej nad studentami działającymi w Studenckiej Poradni Prawnej WPiA Uniwersytetu Szczecińskiego oraz promotorstwo pomocnicze w zakończonym w 2016 r. przewodzie doktorskim dr Katarzyny Samulskiej oraz w zakończonym w 2018 r. przewodzie doktorskim dr. Przemysława Zdyba, jak również recenzowanie kilku artykułów naukowych.

Podkreślenia wymagają wyjątkowo liczne osiągnięcia Habilitanta w zakresie popularyzacji nauki, polegające na przeprowadzeniu szeregu szkoleń dla różnych instytucji publicznych, szkół czy przedsiębiorców, a także wykonanie kilku opinii prawnych, głównie na zlecenie Zarządu Dróg i Transportu Miejskiego w Szczecinie oraz udział w latach 2015-2017 w powołanym przez Prezydenta Miasta Szczecin Zespole ds. opracowania zasad i warunków sytuowania na terenie Gminy Miasto Szczecin obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów, z jakich mogą być wykonane. Wymieniono również przejawy ważniejszej działalności organizacyjnej na rzecz Uczelni.

Podsumowując, wskazać należy, że Habilitant w dokumentacji postępowania habilitacyjnego w sposób wyjątkowo przejrzysty i uporządkowany wykazał wszechstronną aktywność naukową, dydaktyczną, popularyzatorską i organizacyjną. W związku z powyższym, stwierdzam, iż Habilitant w okresie po uzyskaniu stopnia doktora w odpowiednim zakresie spełnił wymóg przejawiania istotnej aktywności w wymienionych obszarach.

V. Konkluzja

W rezultacie oceny całokształtu dorobku naukowego i rozprawy habilitacyjnej, uznać należy, iż dr Przemysław Kledzik powiększył swój dorobek naukowy po uzyskaniu stopnia doktora nauk prawnych w sposób dający podstawę do jego kwalifikacji jako znacznego wkładu w rozwój dyscypliny nauki prawne. Ocena przedłożonej monografii pt. **"Prawne uwarunkowania stwierdzenia nieważności decyzji w ogólnym postępowaniu administracyjnym"** oraz pozostałych osiągnięć i aktywności naukowej, w tym dydaktycznej i popularyzatorskiej, Habilitanta łącznie pozwala stwierdzić, iż spełnione zostały warunki określone w art. 16 ustawy z 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki, a także w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego, w zw. z art. 179 ust. 2 i 3 ustawy z 3 lipca 2018 r. Przepisy wprowadzające ustawę - Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Przedstawione w recenzji drobne uwagi krytyczne nie wpływają bowiem na aprobującą ocenę wykazanych osiągnięć. To uzasadnia rekomendowanie Komisji Habilitacyjnej przedstawienie **pozytywnej opinii** w sprawie nadania Panu Przemysławowi Kledzikowi stopnia doktora habilitowanego nauk prawnych.

(dr hab. Martyna Wilbrandt-Gotowicz, prof. UKSW)